

Kommunstyrelsen

2024-12-19

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-01233

Avveckling Vårgårdets förskola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen beslutar att Vårgårdets förskola, tillhörande Saltsjöbadens rektorsområde, avvecklas med sista dag för verksamhet den 31 juli 2025.

Sammanfattning av ärendet

Vårgårdets förskola ligger i Solsidan i Saltsjöbaden och tillhör Saltsjöbadens rektorsområde. Förskolan har en kapacitet för 58 barn men har idag 27 barn. Det är 7 barn som slutar till sommaren för att börja i förskoleklass. Förskolan har idag ingen kö. Prognosen framåt är att förskolan kommer att ha cirka 20 barn till hösten 2025.

Det arbetar sex medarbetare på förskolan. Medarbetare med fasta tjänster kommer kunna erbjudas en plats inom Valfärd skolas organisation.

Hyresavtalet med Rikshem kan sägas upp för upphörande den 31 december 2025.

Vårgårdets förskola har gått med underskott sedan 2020 (exklusive år 2022).

Valfärd skola lutar sig mot de vägledande principer som kommunstyrelsen antog den 16 december 2024 för det fortsatta arbetet med att utreda och hantera konsekvenserna av 2024 års befolkningsprognos.

Konsekvensanalyser har genomförts samt en barnkonsekvensanalys är framtagen. Valfärd skola anser att förskolan behöver avvecklas och att sista dagen för verksamhet blir den 31 juli 2025.

Ärendet

Vårgårdets förskolas organisation

Vårgårdets förskola ligger i Solsidan i Saltsjöbaden och tillhör Saltsjöbadens rektorsområde. I detta rektorsområde ingår även Berguddens förskola, Igelboda förskola,

Gläntans förskola, Fiskarhöjdens förskola samt Krabbans förskola och Saltsjöbadens samskola (F-9), Neglinge skola (F-6) samt Igelboda skola (F-6).

Förskolan har en kapacitet för 58 barn men har idag 27 barn. Det är 7 barn som slutar till sommaren för att börja i förskoleklass. Det står 6 barn i kö med önskat startdatum i augusti 2025 dock har ingen av barnen Vårgårdets förskola som alternativ 1 eller 2 utan först på tredje plats önskar man gå på förskolan.

Prognosen framåt är att förskolan kommer att ha cirka 20 barn till hösten 2025. Det är för få som väljer förskolan för att det ska vara en hållbar och robust verksamhet.

Antal barn Vårgårdets förskola 2020 tom 2024 (i oktober resp år)				
Källa: Nacka 24, utbetalningsunderlag oktober				
Antal barn oktober	Vårgårdets förskola	1-2 år	3-5 år	
2020	41	11	30	
2021	57	20	37	
2022	54	20	34	
2023	43	11	31	
2024	27	7	20	
2025*	20	5	15	

Det arbetar sex medarbetare på förskolan. Två av dessa är förskollärare. Det finns även en föräldraledig medarbetare som väntas tillbaka till hösten 2025. En barnskötare slutar i februari 2025.

Kommunala förskolor som kan erbjuda plats för några/alla barnen är:

Det finns platser för alla barnen på Vårgårdets förskola inom rektorsområdets övriga förskolor.

Igelboda förskola, 2,6 km, cirka 7 min med bil

Berguddens förskola 3,5 km, cirka 8 min med bil

Fiskarhöjdens förskola 4,5 km, cirka 10 min med bil.

Även den privata aktören Tuvan kan erbjuda platser. Tuvan ligger idag cirka 300 meter i gångväg från Vårgårdets förskola. Det finns även en privat aktör vid Saltsjöbadens samskola som heter Nyckelpigan. Hit väljer ofta vårdnadshavare att flytta sina barn från Vårgårdets förskola när äldre syskon börjar på Saltsjöbadens samskola.

I och med att Valfärd skola avvecklar Vårgårdets förskola kommer det inte att finnas en kommunal förskola i det direkta närområdet. Om behov skulle uppstå framöver kommer Valfärd skola att se över möjlighet att starta upp en förskola igen.

Lokaler

Idag har Nacka kommun (Fastighetsenheten) ett hyresavtal med Rikshem som kan sägas upp för upphörande den 31 december 2025. Valfärd skola har för avsikt att säga upp lokalerna av Fastighetsenheten senast den 31 mars 2025. Valfärd skola kommer att ha kvar hyreskostnader under hela 2025 enligt regelverket för uppsägning av lokaler. Internhyran för förskolans lokaler beräknas vara 1,2 miljoner kronor under 2025.

Om förskolan avvecklas kommer hyran finnas kvar under hela 2025 men diverse driftkostnader försvinner så som städning och underhåll av lokalerna.

Konsekvenser av befolkningsprognosen

Kommunstyrelsen beslutade den 16 december 2024 att anta ett antal vägledande principer för det fortsatta arbetet med att utreda och hantera konsekvenserna av 2024 års befolkningsprognos.

- *Verksamhetslokaler som inte nyttjas fullt ut ska i så hög utsträckning som möjligt fyllas med annan verksamhet*
- *Nyttjandet av verksamhetslokaler ska, inför att hyreskontrakt löper ut, ses över i syfte att möjliggöra samlokalisering av verksamheter*
- *Det fria skolvalet ska vara vägledande vid avveckling av kommunala skolor*

Valfärd skola lutar sig mot ovan principer när det kommer till att lägga fram ett förslag till beslut om att avveckla Vårgårdets förskola.

Valfärd skolas framtida strategiska planering

Från Valfärd skolas affärsplan 2025

Befolkningsutvecklingen i både Fisksätra och Saltsjöbaden kommer att minska i jämförelse med tidigare befolkningsprognoser. I Fisksätra beräknas antal barn minska i förskoleålder fram till år 2027 och därefter ökar befolkningen till dagens nivå omkring år 2035. I Saltsjöbaden minskar antal barn i förskoleålder fram till år 2027 innan barnantalet sakta ökar något. Detta innebär att det överskott av platser som finns idag kommer att öka. Valfärd skola ser att överetableringen kommer att påverka verksamheten framöver.

Valfärd skolas bedömning

Av befolkningsprognosen gör Valfärd skola bedömningen att barnen i området inte kommer att öka i den grad som krävs för att ha Vårgårdets förskola kvar. Valfärd skola ser snarare att antalet barn i området minskar och att det redan finns en överkapacitet för förskoleplatser i området.

Kapaciteten i området på de kommunala förskolorna är så pass stor att alla barn från Vårgårdets förskola kan få en plats.

Efter en analys av befolkningsprognos, efterfrågan på förskolans verksamhet och investeringsbehov av lokaler bedömer Valfärd skola att det inte är ekonomiskt hållbart att driva verksamheten vidare. Efter en avveckling av Vårgårdets förskola finns det tillräckligt med platser för förskolebarn i närområdet.

Som Valfärd skola skriver i sin Affärsplan 2025 så behöver Valfärd skola fortsätta tillhandahålla platser i förskola i takt med att befolkningsmängden förändras. En utmaning ligger i att det fortsatt är lågt barnantal i vissa områden vilket leder till överkapacitet inom olika skolformer. Låga födelsetal är en del av Nackas nya befolkningsprognos, som visar att Nacka ökar betydligt långsammare än vad tidigare prognoser visat.

Valfärd skola ska alltid ha barnens bästa i sikte vid organisation av varje enskild enhet såväl som organiseringen av Valfärd skola som helhet. Valfärd skola ska ha en ekonomi i balans och varje enskild enhet behöver långsiktig ekonomisk hållbarhet. Nuvarande lagar och förordningar innebär krav på legitimation för förskollärare och lärare och att exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd ska ges skyndsamt för att tillgodose varje barns/elevs behov.

Valfärd skola strävar efter enheter som har en tillräckligt utvecklad organisation för att tillgodose de krav som lagar och förordningar ställer, på exempelvis legitimerade och behöriga förskollärare, och för att tillgodose den kompetens som krävs för att kunna bedriva en verksamhet av hög kvalitet.

Valfärd skola arbetar strategiskt med kapacitetsplaner. I dessa framgår att Valfärd skola har en demografisk verklighet att förhålla sig till och det är av stor vikt att planeringen av förskolor och skolor ligger i fas med denna verklighet. Att ha en ekonomi i balans och samtidigt skapa en organisation som klarar av omställningar är avgörande för framtiden.

Valfärd skola anser att förskolan behöver avvecklas och att sista dagen för verksamhet blir den 31 juli 2025.

Konsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys

Att byta förskola kan skapa viss oro, men denna bedöms vara främst initial.

Skolledningen kommer att göra sitt yttersta för att övergången till ny förskola ska ske på bästa möjliga sätt för barn och vårdnadshavare. En barnkonsekvensanalys är framtagen (se bilaga 1).

Skolledningen kommer se till att:

- Lyssna på och bemöta barnens tankar
- Prata öppet med barnen om förändringen
- Ordna så att barnen får besöka nya förskolor
- Arbeta med barnens trygghet

Förskolan har identifierat ett antal kritiska områden och har för avsikt att arbeta extra mycket för att minimera dessa risker.

- Initialt kan det uppstå en del oro inför och under förändringen
- Barnen delas upp på andra förskolor och kan då förlora vänner
- Barnen får lära känna nya pedagoger
- Barnen får lära känna en ny lärmiljö

Vårdnadshavares perspektiv

Vid en avveckling av Vårgårdets förskola behöver föräldrarna till barnen göra ett val till ny förskola. Alla barn kommer dock att kunna erbjudas plats på annan kommunal förskola längre bort. Valfärd skola kommer att erbjuda alla vårdnadshavare stöd i att genomföra sitt byte. Förhoppningen är att föräldrar kommer att uppleva att deras barn erbjuds en fortsatt kvalitativ verksamhet med välutbildade och professionella pedagoger ifall de väljer att gå på en av Valfärd skolas förskolor.

Medarbetarperspektiv

För att underlätta och förebygga oro i samband med avvecklingen kommer ett stöd erbjudas från arbetsgivaren med hjälp av HR-specialister, fackliga ombud och företagshälsovård.

På en förskola med för få barn, som på Vårgårdets förskola, blir det snabbt mycket kännbart om en medarbetare är borta. Valfärd skola ser att arbetsmiljön blir sämre för pedagogerna och indirekt påverkas barnen av detta. Valfärd skola ser på övriga förskolor inom Valfärd skola att förskolor med tillräckligt många barn möjliggör fler kompetenser bland medarbetare samt möjliggör organisationsanpassningar och vi ser hur detta skapar en god och hög kvalitet inom en förskola. En förskola behöver ha tillräckligt många barn för att ha en ekonomi i balans och det medför att medarbetare kan få tid och möjlighet till kompetensutveckling och kollegialt lärande i större utsträckning.

Kommunikation

Valfärd skola vill att vårdnadshavare och medarbetare blir informerade av förslaget i god tid innan förskolan avvecklas. Vårdnadshavare har informerats om Valfärd skolas förslag till beslut att avveckla förskolan.

Så fort beslut om avveckling är politiskt fattat kommer arbetet och kommunikationen kring avvecklingen att intensifieras. Detta gör att vårdnadshavare har våren 2025 på sig att fundera kring sin situation samt besöka förskolor som de sedan kan komma att välja till sina barn. Varje familj kommer att ha möjlighet att träffa skolläda och gå igenom sitt framtida val.

Medarbetare kommer att informeras av skolledning. Alla medarbetare kommer att ha personliga möten med HR-specialist som kommer att gå igenom deras arbetssituation. Valfärd skola informerar om avveckling på central samverkan med facken. Under våren 2025 kommer alla barn och vårdnadshavare att erbjudas besökstillfällen på rektorsområdets förskolor.

Ekonomiska konsekvenser

Vårgårdets förskola har gått med underskott sedan 2020 (exklusive år 2022) och det innebär i förlängningen att andra förskolor inom rektorsområdet måste kompensera underskottet. Detta leder i sin tur till att övriga enheter i stället för att kunna bekosta förbättringar, satsa på kompetensutveckling eller anställa fler personal måste avstå för att stå för Vårgårdets underskott. Om förskolan avvecklas kommer rektorsområdets möjligheter till ett positivt ekonomiskt resultat att förbättras. Avvecklingen av Vårgårdets förskola ingår i Valfärd skolas strategiska plan för att klara framtida befolkningsprognoser samtidigt som verksamheten har en ekonomi i balans.

52535 Vårgårdets förskola Totalt Utfall 2020 -2024 (TSEK)

År	Utfall
2020	-1 029
2021	-343
2022	157
2023	-164
2024*	-1 028

* för 2024 avses ovan: ackumulerat utfall för januari tom november

År	Utfall	Budget	Avvikelse
2020	-1 029	28	-1 058
2021	-343	34	-376
2022	157	73	84
2023	-164	1	-165
2024*	-1 028	16	-1 044

* för 2024 avses ovan: ackumulerat utfall för januari tom november

Konsekvenser av att inte avveckla Vårgårdets förskola är att förskolan kommer att fortsätta gå med obalans i ekonomin. Överkapaciteten på platser ser inte ut att försvinna i området.

Konsekvenser för barn

Som redogjorts för ovan i konsekvensanalysen kan byte av förskola innebära viss oro men denna bedöms vara initial. Alla barn kommer att få plats på en ny förskola. Skolledning kommer att arbeta aktivt med att alla barn ska känna sig trygga i beslutet.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 19 december 2024

Bilaga 1 Barnkonsekvensanalys

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd skola

Helena Ekwall
Verksamhetschef
Verksamhetsstöd skola

Britta Wikman
Rektor
Saltsjöbadens rektorsområde